ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,କଟକ

ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ପି ସଂଖ୍ୟା 1232/2023

ମହମ୍ମଦ ହମିଦ୍ ସିଦ୍ଦିକ୍ବି .... ***ଆବେଦନକାରୀ***

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତ୍ରିଲୋଚନ ନନ୍ଦ, ଅଧିବକ୍ତା

-ବନାମ -

ନାଜିବୁନ ବେଗମ୍ .... ***ପ୍ରତିପକ୍ଷ***

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡି. ବିଶ୍ଵାଳ, ଏ ଏସ୍ ସି

ପୀଠାସୀନ:
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ

ଆଦେଶ

ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା. **12.09.2023**

01. 1. ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଲି ।

2. ଏହି ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁଲଗ୍ନକ-1 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସୋନପୁରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସି.ଆର୍.ପି ସଂଖ୍ୟା 7/2023 ରେ ତା 20.04.2023 ରିଖର ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

3. ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ସି ଆର୍ ପି ସିର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୋନପୁରରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ସିଆର୍.ପି.ସଂଖ୍ୟା 7/2023 ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆବେଦନରେ, ସେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କହିଥିଲେ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍ଵାମୀ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ହେଉଛନ୍ତି ପତ୍ନୀ । ପକ୍ଷମାନେ ମୁସଲମାନ ଏବଂ ସେମାନେ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ 02.01.2021 ରେ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନରେ

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାରୋହ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ କେବଳ ନଅ ମାସ ଏବଂ ଦଶ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ବିବାହ ପରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଦାବି କରି ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇପିସିର ଧାରା 498-A /506/34 ଅନୁଯାୟୀ ତରଭା ପି.ଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 270/2022 ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିଥିଲେ । ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର କୌଣସି ଉତ୍ସ ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ଏହିପରି ସେ ଏକ ଦୟନୀୟ ଜୀବନ ବିତାଉଛନ୍ତି । ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛି ଯେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଚୁଡ଼ି କାରବାର କରୁଥିବା ଏକ ପାଇକାରୀ ଦୋକାନ ଅଛି ଏବଂ ତାଙ୍କର ମାସିକ ଆୟ ଚାରି ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ । ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନରେ ମାସିକ ଟ. 60,000/- ର ଭରଣପୋଷଣ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ ।

4. ଆବେଦନକାରୀ ହାଜର ହୋଇ ସିଆର୍ ପିସି ର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିଶ୍ଚୟ କଥନକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟଳୟ, ପରିବାର ଅଦାଲତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ କାରଣ ଦର୍ଶାଅରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ପ୍ରତିପକ୍ଷକୁ 02.01.2021 ରେ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିବାହ ପରେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଯୌତୁକ ଦାବି କରାଯାଇ ନାହିଁ । ପକ୍ଷାନ୍ତରେ, ବିବାହ ପରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତାମାତା ଏବଂ ଭଉଣୀଙ୍କ ସହ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ, ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ସେ ମାନସିକ ଅସୁସ୍ଥତାରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସିତ ହେଉଥିଲେ ।

HIGH COURT ORISSA

ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ଚିକିତ୍ସା କରାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସାରେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଅନେକ ଥର ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଇଚ୍ଛାପୂର୍ବକ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଜୁନ୍, 2022, ଜୁଲାଇ 2022 ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ, 2022 ମାସରେ ତିନି ମାସର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତିନି ତଲାକ ପୂରଣ କରି ତଲାକ ଦେଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, 22.08.2022 ପରଠାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଆଇନଗତ ଏବଂ ବୈଧ ଭାବରେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି ।

6. ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ତଲାକ ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପକ୍ଷକୁ "ଇଦ୍ଦତ" ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଭରଣପୋଷଣର ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଉଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେ "ମହର" କିମ୍ବା "ଡୋୱାର" ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ମହମ୍ମଦୀୟ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଅଣାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ବିବାହ ଉପହାର ତୃତୀୟ ତଲାକ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଲାକ ପରେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ଘରେ ଅଲଗା ରହୁଥିଲେ । ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେବା ପରେ, ସେ ମୁସଲମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିଥିଲେ । ଏତଦ୍ବ୍ୟତୀତ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷର କୌଣସି ଦାବି ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଏକ ଦୋକାନରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତି ମାସରେ Rs.1500 ର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ପାରିଶ୍ରମିକ ପାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିବା କଷ୍ଟକର । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ, ଏହା କହିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ଯେ ସେ ପ୍ରତିପକ୍ଷକୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

7. ଏକ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି ବଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନିବେଦନରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି ଗ୍ରହଣ କରିବାର

ଅଧିକାରିତା ରହିଛି ଏବଂ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଆର୍‌ପିସି ର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୁସଲିମ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ । ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବେ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସମାଧାନ କରିବା ଲାଗି ସୋନପୁରର ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏହି ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଜର ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ସି ଆର୍ ପି ସି ର ଧାରା 125 ସମେତ ସମସ୍ତ ବୈବାହିକ ବିବାଦର ବିଚାର ଏବଂ ସମାଧାନ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସୋନପୁର ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ସଂଲଗ୍ନକ-1 ଅଧୀନରେ ଅପେକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ନିମ୍ନ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାର କରିବା ତାଙ୍କ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । ନିମ୍ନ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 20.04.2023 ରିଖର ଆଦେଶ ଏହି ଆବେଦନରେ ଅପେକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ।

୪. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ-ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ଅଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସୋନପୁର ଆଇନରେ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ସେ ଏହା ମଧ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ***ମୁସଲିମ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986*** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କେବଳ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଦାବି ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାରିତା ରହିଛି । ଏହା ମଧ ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ଯେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ ଏବଂ ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉକ୍ତ

ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବାରଣ ହୋଇଥିବାରୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ଯେ ନିମ୍ନ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟଳୟ ମୁସଲିମ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ଏବଂ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସୁସଂଗତ ପଠନକୁ ଅନୁସରଣ କରିନାହାଁନ୍ତି । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ମୁସଲିମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତଲାକ ପରେ ତାଙ୍କୁ "ଇଦ୍ଦତ" ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଉଚିତ ପରିମାଣର ଭରଣପୋଷଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ "ମହର" କିମ୍ବା "ଡୋୱାର" ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ପରିମାଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିଥିଲେ ବୋଲି ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହା ମଧ୍ୟ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ବୁଝିଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଦେଶ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମୟରେ ଏକ ଭୁଲ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଆପେକ୍ଷିତ ଆଦେଶ ରଦ୍ଦ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

9. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଯୋଗ୍ୟ ମନେ କରନ୍ତି ଯେ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଆଇନ, ଯେପରି କୁହାଯାଇଛି, ବୋଧହୁଏ ଏହି ଦେଶରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସବୁଠାରୁ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଆଇନ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମିଳୁଥିବା ଭରଣପୋଷଣର ଅଧିକାର ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ଏବଂ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଏହି ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପତ୍ନୀ ପୁନର୍ବିବାହ କିମ୍ବା ଯଥେଷ୍ଟ ରୋଜଗାର କାରଣରୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ।

10. ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ମାନର ସହ ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇଥିବା ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ହେବା ପର୍ଯନ୍ତ ସମ୍ମାନଜନକ ଜୀବନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେବେ, ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, ଏଠାରେ ଏକମାତ୍ର ବିଷୟ ସ୍ଥିର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଯେ ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଅନୁଯାୟୀ ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ) ଭରଣପୋଷଣ ନେଇପାରିବେ କି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପରସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଆସିଥାଏ ।

11. କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ଭରଣପୋଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହିତକାରକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଅଟେ । ଏହି ହିତକାରକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ, ସୁତରାଂ,ଏହା ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରଖି ପଢ଼ାଯାଏ ଯେ ସମାନତା, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ଅଧିକାର ତଥା ସମାଜର ମାନବ ଏବଂ ଅବହେଳିତ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ଅଟେ ।

12. ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନରେ ଭରଣପୋଷଣ ଆଇନ ବିଭିନ୍ନ ମାମଲା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକଶିତ ହୋଇଛି ଯେପରିକି ***ବାଇ ତାହିରା ବନାମ ଅଲି ହୁସେନ୍ 1979 SCR(2) 75*** ମାମଲାରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ,ଯେହେତୁ ଡାୱାର ରାଶି ସିଆର୍‌ପିସି ର ଧାରା 127 (3) (b) ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା "ଦେୟ ରାଶି" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଅଧୀନରେ ଆସେ, ଜଣେ ମହିଳା ଯିଏ ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଛନ୍ତି ସେ ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ***ଫୁଜ୍ ଲୁନ୍ ବି ବନାମ କେ.ଖାଦେର୍ ଭାଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ (1980) 4 SCC 125*** ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଏ ଯେ କେବଳ 'ମହର୍' ପରିମାଣର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା ବିଚାର କରିବା ପରେ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଆଉ ଅଧିକ ଦେୟ ଦେବା ନେଇ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ । ***ମହମ୍ମଦ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ ବନାମ ଶାହ ବାନୋ ବେଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR 1985 SC 945ର*** ଐତିହାସିକ ମାମଲାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଶେଷରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 'ମହର' ଧାରା 127 (3) (b) ଅଧୀନରେ ଆସେ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନର ନିଦର୍ଶନ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଦେୟ ରାଶି ପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏହା ପରେ, ***ମୁସଲିମ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା)1986*** ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ଏବଂ 'ଇଦ୍ଦତ' ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ସାମ୍ବିଧାନିକ

ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦେୱାନୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 552 /1987 (ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 868/86)ରେ ***ଦନିଆଲ ଲତିଫି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ*** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଏହା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାବରେ ବୈଧ ଏବଂ ଯଦିଓ ଭରଣପୋଷଣ 'ଇଦ୍ଦତ' ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ପଡିଥାଏ, ତା'ର ସାରା ଜୀବନ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶେଷରେ ***ଅବଦୁଲ ଲତିଫ ମଣ୍ଡଳ ବନାମ ଅନୁୱାରା ଖାତୁନ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, 2002 Cr..LJ 2282*** ମାମଲାରେ ଏହା ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମହିଳାକୁ ଯଥା ଶୀଘ୍ର ଅଭାବରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ତଥାପି ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିପାରିବେ ।

13. *ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2309 / 2009 (S.L.P.(Crl) ସଂଖ୍ୟା 717 / 2009ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ)ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ସାହାବା ବାନୋ ବନାମ ଇମରାନ ଖାନ୍* ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି :

"28. ବିଜ୍ଞ ଏକକ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁସଲମାନ ଅଧିନିୟମ, ପରିବାର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ସି ଆର୍.ପି.ସି ର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରବଧାନ ବିଷୟରେ ସାମାନ୍ୟ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ ସଂଶୋଧନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅନ୍ୟାୟ ହୋଇଥିଲା ।

29. ଡାନିଆଲ ଲତିଫି (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ଏବଂ ଇକବାଲ ବାନୋ (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ରାୟର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶକୁ ଏକତ୍ର ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯେ ଜଣେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରି ନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ଏକ ହିତକାରକ ବିଧିପ୍ରଣୟନ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହାର ଲାଭ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଥିବା ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ମିଳିବା ଉଚିତ ।

30. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଏତଦ୍ୱାର ରଦ୍ଦ ଏବଂ ନାକଚ କରାଗଲା । ଏହା ବିଚାର କରାଯାଏ ଯେ ଯଦିଓ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି, ତଥାପି ସେ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ ସିଅର୍.ପି.ସିର ଧାରା 125 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରି ନାହାଁନ୍ତି ।

31. ଏହାର ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଶୀଘ୍ର ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି ପାଇଁ ମାମଲାଟି ଗ୍ୱାଲିୟରରେ ଥିବା ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ କୁ ପଠାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାର ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରତିବାଦୀ ବହନ କରିବେ । ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦେୟ ଟ. 5000/- ।"

14. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ସିଆର୍‌ପିସିର ଅଧୀନରେ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିପାରିବେ ଏବଂ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ

HIGH COURT ORISSA

ପରିବର୍ତ୍ତେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଥିବା ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସିଆର୍‌ପିସି ଅଧୀନରେ ଭରଣପୋଷଣର ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ସୁତରାଂ, ***ଅବଦୁଲ ଲତିଫ ମଣ୍ଡଳ ବନାମ ଅନୁୱାରା ଖାତୁନ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଏବଂ ଡାନିଆଲ ଲତିଫି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ*** **(ପୂର୍ବୋକ୍ତ)** ମାମଲାରେ ସଦାସର୍ବଦା ସମାଧାନ ହୋଇଥିବା 'ଡାୱାର' ପାଇବା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୁସଲମାନ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ସିଆର୍‌ପିସି ଅଧୀନରେ ଭରଣପୋଷଣର ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ବୋଲି କହିବା ଆଉ ଅନିର୍ଣ୍ଣୀତ ବସ୍ତୁ ନୁହେଁ ।

15. ଆହୁରି, ମୁସଲିମ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986ରେ ଧାରା 5ରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ପକ୍ଷମାନେ ମୁସଲିମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସିଆର୍‌ପିସିର ଧାରା 125 ଏବଂ 128 ଅନୁଯାୟୀ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ହେବାର ବିକଳ୍ପ ବାଛି ପାରିବେ । ତେଣୁ, ସିଆର୍‌ପିସି କିମ୍ବା ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ଅନୁଯାୟୀ ମହିଳା ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିପାରିବେ । ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ, ତଥାପି, ସିଆର୍‌ପିସିର ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଶ୍ରୟ ଅଟେ କାରଣ ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର ବିପରୀତ, ଉଭୟ ବିବାହିତ ଏବଂ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଭରଣପୋଷଣ ପରିମାଣ ଅଧିକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ, ଯେତେବେଳେ କି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ 'ମହର' ର ଦେୟ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ।

16. ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷ-ପତ୍ନୀ ସିଆର୍‌ପିସି ଅଧୀନରେ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ ଅଧିକାର ସହିତ ଧାରା 125 ସିଆର୍‌ପିସି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାର ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି, ଯିଏ ଏହାର ଅଧିକାରିତାକୁ ମଧ୍ୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା ଆଇନ ସମ୍ମତ ହେତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବରୁ

ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ପି କୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଗଲା । ଆଦେଶ ନକଲ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବ ।

(ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଏକେପ୍ରଧାନ

HIGH COURT
ORISSA
सत्यमेव जयते

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ। "

ଅନୁବାଦିକା

ସସ୍ମିତା ନାଏକ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ